

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ Ժառանգ երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեգար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրոս արծաթ: — Վեցամսեայն 50: — Իսառուաց համար 115 դրոս:
Վեցամսեայ 60: — Ծանուցման տղը 5 դրոս:

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղարկել
Առ Արսեմասէր եւ Տեղեկ Անտոն Սափեան,
Եսկի Զապրիյի ճատուսի Նշան էՖ. Պրապրեանի Տպարանն:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն եւ չեն տրուիր:

ԹԻԻ 216 Գ: ՏԱՐԻ

1889

ՄԱՅԻՍ 20 ՇԱԲԱԹ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային. — Հէք ուսմանը. — Արուստա-
հանդէս. — Հայ ֆէնտապարա կիւղէլ պիւր
խալ էթ: — Ասկէ անկէ. — Վիճակի առջ. ի-
րիկունը. — Հատը տիր հաւաք ծոյք. — Ձէշ-
մէ մէյտանը ճ. նայէթի:

Հինգշաբթի օր Քրիստոսի Տեառն
մերոյ Համբարձման տօնը լինելուն առ-
թիւ, Ամեն Ս. Պատրիարքը Հիւան-
դանոցի մատրան մէջ Ս. Պատարագ
մատոյց, ի ներկայութեան խումբ բազ
մութեան: Ներկայ էին Դէր. Սիմէոն
Արքեպիսկոպոս եւ Սրբանձտեանց,
Օրման եանեպիսկոպոսունք եւ այլ վար-
դապետք եւ Քահանայք եւ Մայր Եկե-
ղեցոյ Դպրաց դասը:

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը ողոր-
մածութեան եւ բարեգործութեան վը-
րայ գեղեցիկ քարոզ մը խօսելով օրհ-
նութեամբ յիշատակեց ի մէջ այլոց
նաեւ Պէդեան, Տատեանք եւ Պալ-
եանք Հիւանդանոցի Հիմնադիրքն ու
բարերարքն, եւ պատարագէն վերջն

ալ Հոգեհոգստեան պաշտօն կատա-
րեց հանգուցեալ Սերովբէ էֆէնտի
կիւղէլեանի եւ ամուսնոյն Հռիփսի-
մէ Տիկնոյ գերեզմաններուն վրայ, որք
քով քովի կը հանգչին Հիւանդանոցի
մատրան մօտ:

Յաւարտ եկեղեցական արարողու-
թեանց, Ամեն Ս. Պատրիարքը պահ
մը հանգիստ առնելէ եւ Հագարար.
ձուլթեան ազնիւ անդամաց կողմէ մե-
ծարուելէ վերջ, նախագահեց կերակ-
րոյ սեղանին, որ վայելուչ կերպով
պատարաստուած էր Որբանոցի սրահ-
ներէն միայն մէջ: Սեղանին վրայ նախ
Ամեն Որբաղան Պատրիարք Հայրը
բաժակ առաջարկեց վեհ Սուլթանին
կենացը եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ.
յետոյ բաժակներ առաջարկեցան
վեհ. Տ. Մակար Ս. Կաթողիկոսի,
Ամեն Ս. Պատրիարք շօր, Երուսաղիմայ
Տ. Յարութիւն Սրբաղան Պատրիարքի,
Հիւանդանոցի բարերարաց, Հոգա-
բարձութեան եւ այլոց կենացը:

Ճաշէն յետոյ Ամեն Ս. Պատրիարքը
Հիւանդանոցի դիմացի պարտէզը իջաւ,
ուր Որբանոցի սանունք ուղերձ մը
մատուցին Ն. Սրբաղանութեան, որուն
պատասխանեց քաջալերական խօս-
քերով:

Հինգշաբթի աւուր այս հանդէսը

թէեւ միութարական էր, բայց ցա-
ւօք նշմարուած է թէ, Ազգին երե-
ւելեաց մեծագոյն մասը ցաւալի ան-
տարբերութեամբ բացակայ կը գըտ-
նուէր. ցաւալի է այս, մանաւանդ ա-
սանկ պարագայի մը մէջ, որ Հիւան-
դանոցի շինութիւնը ժրջան աշխա-
տութեամբ յառաջ կը տարուի, ուստի
հարկ անհրաժեշտ է որ թէ նիւ-
թապէս եւ բարոյապէս միանգամայն
քաջալեր եւ օժանդակ պէտք է կանգնի
Հոգաբարձութեան, որոնք մետասա-
նամայ տաժանելի պաշտօնավարու-
թեանէ յետոյ, այսպիսի հսկայական եւ
անմահ գործ մ'ալ ի գլուխ հանել
ձեռնարկած են:

Այս հանգիսին, Սերաստացի ազ-
գայնոյ պատգամաւորութիւն մը Ս.
Պատրիարքին ներկայանալով, 70 ոսկ-
ւոյ դումար մը նուիրեցին ի նպաստ
Հիւանդանոցի, այս պատգամաւորու-
թեան ընկերացող Համբարձում Սար-
գիսեան անուն 70 ամեայ ծերունի
մըն ալ 700 դրուչ նուիրեց ինքնաբե-
րարաբար, նոյնպէս Նոր-Նախիջեւանցի
Մեծ. Կարապետ Տ. Կարապետեան ալ
50 մանէթ Հիւանդանոցին եւ 100 մա-
նէթ ալ վերաշինութեան համար նուի-
րեց:

ՀԷՔ ՈՒՍԱՆՈՂԸ

(Երական նորավայր)

(Նախորդ Բնիկ)

Դ

Ահա ճշգրիտ այս հարցումներն էին, զորս Գրիգոր ախպար կուղղէր իւրովի, տեսնելով որ Հայկ տակաւին չէր ելած իր խցիկէն և կը ստիպուէր ենթադրել թէ առջի գիշերուան այն տխուր տպաւորութեանց տակ, սակաւ ինչ տկարութիւն ունենալն էր: Բայց այս ենթադրութիւնը տակաւ մտածանքով թեան կը փոխուէր և երկաթեայ խոշոր կտոր մը կարծես կը ծանրանար իր սրտին վրայ. կը մտածէր թէ եթէ սակաւ ինչ անհանգըստութիւն ունեցած ըլլար, պիտի կըրնար խցիկէն դուրս ելնել ու զինքը բարեւելու գալ. անշուշտ, կըսէր, տրկարութեան վեր պատճառ մըն է, որ զայն կաշկանդէր է իր սենեկին մէջ...

Մէկ քանի անգամ փորձեց մտքէն ի բաց վանել սեւ գաղափարներու այս միտն հոսանքը, բայց պատիճ... միշտ նոյն մտածութիւնք, միշտ նոյն խոկմունք, միշտ նոյն սըրտատանջութիւնք:

Վերջապէս խորհեցաւ անոր խըցկուն գրանն առնել երթալ, և ունկն դնել ներսն անցած դարձածներուն, յանդորութիւն իր սրտին ու մտաց: Այլ այն ինչ դրան սեւամիտ կը մտնէնար, սարսուռ մ'անցաւ ճակտին վերայէն. ներսէն խուլ ձայն մը լսած էր, որ էհէ՛... էհէ՛... էհէ՛... կը բացադանչէր ու այն տագնապն, որ վայրկեան մ'առաջ իր սիրտը կը կըրծէր, կրկնապատիկ աւելցաւ. կանգ առաւ հոն, սպասեց, ունկնդրեց, այլ ինչ... չարաչառկ հազ մը կը սեղմէր Հայկի կոկորդը, գաթան և ընդհատական: Գրիգոր ախպար նորէն մտածել սկսաւ, բայց պատճառ մը չէր կրնար գտնել այդ հագն արգարացնուլ:

Ուստի մեղմով բախեց դրան փեղկին և մէկ քանի րոպէ սպասելէ զկրնի, խուլ ձայն մը ՎՄտէր... ձայնեց:

Ծերուկ դռնապանը մինչդեռ ներս կը մտնէր սենեակին սեմէն, մեծ եղաւ իր զարմանքն, երբոր տեսաւ

Հայկ, որ իր անկողնոյն մէջ տարածուած կը կենար անշարժ. ձեռքը տենդոտ դողդոջմամբ բռնած էր փոքրիկ մատենիկ մը, ում յառած կը նայէր չեչուակի և չրթանց թեթեւ շարժումներէն կը հասկըցուէր թէ կ'ընթեռնուր զայն:

Պ, Դուրեանի ծառ և Թաթերէն... Բնիկ անուն երկն էր այն, որուն մէջ վաղամեռիկ բանաստեղծն, իր կեանքը, իր ճակատագիրն, իր վերքերն ու ցաւերը կը նկարէ սեւ ու մուրժ գոյնն ու տակ և զորս յաճախակի յեղիցմամբ բերնուց գիտէր Հայկ:

Եւ արգարեւ ինչ անճառ վեհութեամբ, քանի՜ երկնային ներշնչմամբ գրուած են անոր մէն մի տալերն ու տողերն. որոնց մէջ դրած է հեղինակը՝ յուսահատի մը հոգին, սեւամաղձոտի մը յոյզերը. մահամերձի մը սարսուռներն և աշխարհէ զըզուող պատանւոյ մը հեծեմանքները:

Հայկ կը պաշտէր այդ գիրքը, նոճեաց տղուն, երկնից հիւանդին ու մտերմաց դարկահարին այդ չքնաղ հրաշակերտն, ինչպէս նաեւ զՊէշիկթաշլեան, ու շատ երջանիկ կը համարէր այս գոյգ մը ողբացեալ հանճարներն, որք երազի տիոց մէջ սեւ գերեզման մտած էին...

Բայց Գրիգոր ախպար, որ յաճախ տեսած ըլլալով շատ լաւ կը ճանչնար այդ գիրքը, վայրկեանէ մ'ի վեր նշմարած էր յարաճուն յուզումներ, յարստփոփոխ այլայլումներ, որոնք օգերելոյթի մը հանգուստի, կ'անցնէին ու կը դառնային Հայկի դիմաց վրայէն. նորէն սարսուռ, ու վերջ տալու համար անոր թողուց տխուր տպաւորութեան, իր սովորական ձայնովն ու ձեւով:

— Բարի լոյս, բարի սուրճ, ըսաւ սիրալիր:

Հայկ, որ չէր ուզեր խօսիլ նոյն իսկ ամենասիրելի մէկ անձին հետ, մեղամաղձութեամբ գլուխն օրօրեց իբր պտտաւալան ամենայնի և վերստին տնքիւր գրքին վրայ սեւեռեց:

Վաղեմի դռնապանը յոյժ զարմացած իր հետ այսպէս վարուելուն վերայ, որ առաջին անգամ կը պատահէր:

— Բայց տղաս, ըսաւ շուարած ու խռոված, ինչու խօսիլ չես ուզեր...

կարծեմ այս առտու քիչ մը անհանգիստ ես...

— Ինչպէս միշտ, աւելցուց Հայկ անխելի ձայնով մը, ախ, Գրիգոր ախպար, մի՛ խօսելու ստիպեր զիս, ինչու որ ամեն մէկ բառ որտէս կտոր մը կ'առնէ կը տանի... ամեն մէկ շունչ կարծես թէ թոքս կը սպառէ. տրկար եմ, շատ տկար, այսպէս որ... — ու չի կըցաւ աւարտել իր խօսքը, զի մահաշշուկ հաղը նորէն եկաւ թեթեւակի քերել Հայկի կոկորդը, որ կոտորտած նուագարանի մը պէս խուլ մը կը հնչէր:

Մինչ Գրիգոր ախպար, անոր հազը մեղմելու համար ջուր բերելու փութաց, փոքրիկ սեղանին վրայ ոչ նըւազ զարմացմամբ տեսաւ քառակուսի նամակ մը, որուն հասցէն հետեւեալ կերպով գրուած է.

Սիրեցեալ Որդիս, Հայկ Ասատուրեան Կ. Պոլիս.

Պահ մը կեցաւ ապշած: ապա առանց նշմարել տալու առաւ զայն ու մեղմու գրպանին մէջ սահեցուց:

Դառնորդ ժամ մը յետոյ հետեւեալ տողերը կը կարդար Գրիգոր ախպար, իր խցկան մէկ անկիւնը կծկըւած:

«Սիրեցեալ զաւակս»

«Ահա կ'անցնին երեք երկար ամիսներ, յորմէ հետէ կը զրկուիմքու տեսութենէդ. բայց այս երեք ամիսներ գրածս, զաւակս, թէ որքան դառն աւերներ գործեցին իմ վրայ. ինչ անտանելի ցաւերու, ինչ սոսկալի տանջանքներու մատնուեցայ. հաց չի կայ, հաց բերող չի կայ. մահուան անկողնոյն մէջ, հալած ու մաշած կը տառապէի, առանց պատառ մը չոր հացի, առանց կաթիլ մը պղտոր ջուրի, որով կարենայի ամօքել ցաւոց կըրակով վառուած սիրտս:

Բայց Աստուծոյ ողորմութիւնը մեծ է. բարեկամ ձեռք մը ամեն օր հաց կը բերէ ինձ: զոր ուրիշ բանով չունիմ փոխարինել, եթէ ոչ օրհնութեամբք և բարեմաղթութեամբք առանմահս, առ յաւիտենականն Սատուած:

«Ախ, զաւակս, չէի ուզեր հոս յիշատակել թէ բան մը զիս այս վիճակին հասցուց, այն է... մօրդ ան-

պատիւ ու լիտի վարմունքը . քանի
կը յիշեմ այն պարագայները , չեմ
կրնար զսպել արցունքի աղի կայլակ-
ներ , որոնք սրտիս դառն հաւաչանք-
ներուն հետ խառնուելով , անիծից
ովկիաններ պիտի դառնան և օր մը
պիտի ողորեն զայն . . . :

Բայց , սիրասուն զաւակս , ա-
սոնք ի յուշ բերելով , նպատակ ու-
նիմ յորդորել զքեզ , որ անօրակալ,
անյիշատի ու դարձեալ բարեացակամ
ըլլաս մօրդ նկատմամբ , վասն զի այ հօր-
կանդ այտերը գունատ , աչերը մա-
րած , և չրթները մահուան համ-
բոյրներուն տակ սառն կտրած են . իմ
Հայկ , քեզ կը մնայ միայն հօրդ յի-
շատակը անմահացընել . բարի զաւակ
մ'եղիր և ջանայ որ գէթ գերեզմա-
նիս մէջ հանգիստ ննջեմ :

Այնքա բարեաւ զաւակս , մնաս
բարեաւ . հայրական համբոյր մ'եւ
օրհնութեանց փունջ մը կը զրկեմքեզ
թերեւս վերջին տեղամ . Աստուած
պաշտպանդ ըլլայ միշտ :

Յաւորտ ընթերցման սոյն աղե-
խաղ նամակին , Գրիգոր ախպար թըղ-
թին մէն մի տողին վրայ նշմարեց ար-
ցունքի խոշոր հետքեր , որոնք քամ-
ուած Հայկի ծովացեալ աչերէն , ի-
րենց հիւծիչ բնութեամբ հաշեր մաշեր
էին թուղթին ամեն կողմերը . . . :

(Շարունակելի)

ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԵՆՇԵՆ

ՃԱՇԱՐԱՆ ՀԱՄԱԶԳԻՆ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր
բազմաթիւ յաճախորդաց և Արդոյ հա-
սարակութեան թէ շատերու ստիպ-
մանց և փափաքանոցը համաձայն ,
այս անգամ , մեր ի Ղալաթիոյ Վոյվո-
տաի դիմացը , արդէն ունեցած ճա-
շարանէն զատ . վերոյիշեալ անուամբ
ուրիշ ճաշարան մը եւս հաստատած
եմք Ղալաթիոյ մաքսատան գէմ ,
Բէօյէ օղլու խանին տակ , թիւ 69 :

Իրենց այցելութեամբը զմեզ պատ-
ուել բարեհաճող ազնիւ յաճախորդք ,
կերակրոց ընտրութեան , մաքրութեան
և գնոց ածնութեան նկատմամբ մեր
տարած հոգն ու խնամքը տեսնելով և
գնահատելով խիստ գոհ ըլլալին ա-
ներկբայելի է :

ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՅԱՆԴԵՍ

Անցեալ շաբթու խօսեցանք Այֆէ-
լի աշտարակին բարձրութեան և Ար-
ուեստահանդէս տարուած տակաւի
մը մեծութեան վրայ :

Արուեստահանդիսի ամէն մասե-
րուն վրայ խօսիլ չներեր թերթերնուս
անձկութիւնը , ինչպէս նաեւ մեր
ընտրած ճիւղը , բայց և այնպէս չենք
կրնար լռութեամբ անցնիլ մարդասի-
րական կամ աղքատասիրական այն
տնօրինութեանց վրայ , որք Արուես-
տահանդիսի հիմնադիրք խորհելու ,
մտածելու և ի գործ դնելու ամենա-
մեծ առաքինութիւնը ունեցած են :

Ըսել կուզեմք թէ , Արուեստա-
հանդէսը չքաւորներն ալ վայելելու ,
տեսնելու , զբօսնելու համար միջոցներ
խորհեր , ի նպաստ անոնց վիճակահա-
նութիւններ հաստատեր են , այնպէս
որ , երկրագործ , բանուոր , վարժա-
պետ , վերջապէս անկուտիներն ալ պի-
տի կրնան Արուեստահանդէսը պտը-
աիլ և մինչեւ իսկ կերակրուիլ նպաս-
տի գումարներով :

Այս պարագային մէջ զարմանա-
լին այն է որ , թագաւորաց , իշխա-
նաց , միլիօնատեարց , դրամատեարց
և բարեկեցիկ անձանց միայն տեսնե-
լու և վայելելու դիւրութիւնն ունե-
ցող այսպիսի աշխարհահռչակ հաս-
տատութիւն մը աղքատաց ալ դիւ-
րամատչելի ընելու համար , միջոցներ
ձեռք կառնուի և կը գործադրուի :

Որովհետեւ , աղքատը իր անկու-
տիութեամբը կէս մարդ համարուելու
դատապարտութեան ենթարկուած լի-
նելով , ինչպէս կըլլայ որ իբր կա-
տարեալ մարդ ուշադրութիւն կը գը-
րաւէ :

Շատ բան , շատ բան , ինչպէս կը-
սէր մամիկս :

Մանաւանդ թէ , աղքատը ասանկ
բաներէն ինչ կրնայ հասկնալ , մինչ-
դեւ ասանկ և ամեն զուարճալի բա-
ները խելացի , հանճարեղ , խոհուն և
իմաստուն մարդոց համար է , և աղ-
քատը աղքատ չըլլար , եթէ խելացի ,
հանճարեղ , խոհուն և իմաստուն ըլ-
լայ :

Գիտեմ , ընթերցող , պիտի մե-
ղադրես զիս հիմայ թէ տարօրինակ
սկզբունքներ կը հրապարակեմ , բայց

ի՞նչ ընեմ , ներսիդիէս ալ չիգար կոր
թէեւ , բայց պարտիմ հետեւիլ այն
առածին որ կրսէ , զճանս ասոն աշխարհ ,
սէն չճանա տեղեկութիւն :

Ըստ այս առածին , ես ալ «*ԿԵՆԸՆԸ*»
լալու համար ըսի , ինչ որ ներքին հա-
մոզումս չէր . սակայն և այնպէս ,
պարտիմք գոհութեամբ և ուրախու-
թեամբ շնորհակալ ըլլալ որ այս Ար-
ուեստահանդիսին առթիւ աղքատն
ալ մարդու տեղ դնել բարեհաճեր և
մինչեւ հիմայ եղածին նման — ֆոխա-
րէ էնէ , թող ծանր կարէ տէ տեղը
նստի — ըսելով՝ ամեն բան դրամ ու-
նեցողին վերապահելու դրութիւնն
ոտքի տակ առնել յանդգներ են :

Անլուր յանդգնութիւն . . . :

Բայց . տա՛ր երկինք , որ այս դը-
րութիւնն ու վարդապետութիւնը ա-
մեն կողմ արձաղանք գտներ :

Հիմայ օգջը մնանք նէ , այս գիշեր ,
որ է յունիս 1 ըստ եւրոպացւոց , Ար-
ուեստահանդէսը աւարտելուն առթիւ
մեծ հանդէս մը պիտի կատարուի ի
Շան տը Մարս և Արուեստահանդէսը
իւր ամեն կատարելութեամբը պիտի
ներկայանայ ի տես հանդիսականաց ,
որով և լրագրաց ալ ինչպէս նաեւ
մեղ , գրելու առատ նիւթեր պիտի
հայթայթուի , և ասոնցմէ դուրս ալ
ժողովրդեան բերանը պաշտած տա-
րօրինակ առասպելաբանութիւններն
ալ պիտի կրկնապատկուին . որովհե-
տեւ , ինչպէս յայտնի է , հիմայ ամեն
տուն , խանութ , շուկայ , պօրսա , գի-
նեստուն , սրճարան և այլ ամեն տեղեր
խօսակցութեան օրուան նիւթն է գըլ-
խաւորաբար Փարիզի Արուեստահան-
դէսը , ինչպէս որ անցեալ գիշեր ալ
ասն մը մէջ տեղի կունենար հետեւ-
եալ խօսակցութիւնը , ուր այր և կին
10-12 հոգի հաւաքուած ժամանակ
կոպանէին :

— Ձեմ հասկնար եղբայր , նանսիի

այդ գինեպանը բազմածախ և չափա-
զանց մեծութիւն ունեցող ատանկ մէկ
ֆըշի մը չինել տալովը ինչ նպատակ
ունեցած է :

— Ճարտարութիւն և արուեստ :

— Բայց եղբայր , եթէ այդ ֆըշը-
ին վրայ ճարտարութեան և արուես-
տի համար մը փառք մը կայ , այն ալ
ֆըշին չինողին կը վերաբերի , վաճա-
ռականին ինչ :

— Ողջիկ ամա, ծախքը ընող բա-
րան խարճող չինել տուողը վաճառա-
կանն է, նոյնպէս մինչեւ փարիզ զըր-
կելու համար այնչափ դժուարութեանց
առաջքը առնելու համար ավուճնե-
րով բարա թափողը դարձեալ վաճա-
ռականն է, ֆըշըճիին ինչ:

— Ատ հաշուով ըսել է քի ճար-
տարութիւնը գործողը գրամը եղած
է, ապա ուրեմն վաճառականին ինչ:

— Ճանրմ դուռն ան ձգէ եւ, սա
բաթաթէսին ինչ պիտի ըսես:

— Հը՛, հը՛, հիմայ ի՞նչ տեղը կայ
քի բաթաթէսին լախըրտըն օրթան ձը-
գեցիր:

— Քեզի՛ ինչ էղաւ մարիկ, հիմայ
քեզի հետ լախըրտը ընող կայ:

— Ձէ ամա հոգի, աս իրիկուն բա-
թաթէսը սանկ պէլլիսիդ քիչ մը տա-
կը առեր էր, աս առջի իրիկունէ
պէրի է ատ պաներ կայներ է:

— Ի՞նչ զարար ունի, ատանկ պա-
ներ պաղի մեր կլօնն ալ կուգայ. մարդ-
էս լախըրտըն տալմիչ կըլլա, անդին
կերակուրդ կերի:

— Ձէ մարիկ չէ, ես մեր կերած
բաթաթէսին լախըրտըն չեմ ըներ կոր,
էքսօղիսիսնը խոշոր բաթաթէս մը
տարեր էն տէ անոր լախըրտըն կընեմ
կոր:

— Ձէվիր քաղ եանմասըն, բաթա-
թէսս ալ ինչ է քի, պան տէյի պըռ-
նեն տէ էք պէզի Սիմօն է ինչ է ա-
նոր պիտի տանին:

— Ձէ ամա, մարիկ, բէք խոշոր ան-
թիգա ըլլալուն համար տարեր էն:

— Էյ մեղայ, խոշոր բաթաթէսին
զահէր խըթլիսը կայ, իշտէ ասօրուան
էփած բաթաթէսս անցած օր մեր
պախալին բերել տուի, չորս հատը
էրկու օխա քաշէր էր. տահա ի՞նչ ըլ-
լայ:

— Ի՞նչ կըսես մարիկ, աս անանկ
կէս օխանոց, մէկ օխանոց, տասը օ-
խանոց պան չէ, մէկ բաթաթէսը էր-
սուն օխա, հասկըցա՞ր:

— Քա խեղ էք, ատ խըտար խո-
շոր բաթաթէս կըլլայ հիչ:

— Հա՛, հա՛, ատիկայ էս ալ ի-
մացայ, անցած իրիկուն խաղունէն ալ
կըսէին կոր. օս սէքիդ քիչի էլ էլէ
վէրէրէք անճագ գուճագ լաւապիլի-
լէր իմիչ տէտիլէր:

— Նէ՛ սէօյլէրսին պէ, սէնտէ ամ-

մա օֆուրթտուն հա՛, օ պիր գալըն
աղած իչին տէտիլէր ամա, կէնէ օն
սէքիդ քիչի տէտիլ, սէքիդ քիչի:

— Հէ պէ, աս ըսողը աղէկը կիտէ
կոր, տահա օնա պագարսան պիր
թուրը կէօթիւրմիւլլէր յի եիրմի ար-
շըն պօսունտա վէ տէօրթ քիչի անճագ
դուճագ լաւապիլիլէր իմիչ:

— Էյ ատ ըսողը սալթ թուրը խա-
ֆալը է եղեր, հիչ ատանկ պան կըլ-
լայ:

— Ձէ ամա քուրուկ, ատոնք չիյ-
տեմ ամա, անցածները մերինը զաղէ-
թա կարգալն իբէն, ինքն ալ շաշմիչ
ըլլալով ըսաւ քի, աւելէ անանկ խուլէ
մը շիներ էն օր իրեք հարուր արշըն
պօյ ունի էղեր:

— Քա հիմա կը խեղենամ, ատ
պօյր աւելը ինչի՞ս եարարն է, պարէ
ատիկայ խուլանմիչ ըլլող մարդ մըն
ալ շինէին քի պանի եարար ըլլար:

— Օ սէնիքի տիւղճէ օանա ման-
թար աթմըչ:

— Ձէ մեղայ, չիյտեմ, աստար
տարուան մարդս է օր մը օրանց ա-
սանկ սուտ մը ըսած չունի. հէմ ա-
մէն օր զաղէթա կը կարգայ, զահէր
չիտէ:

— Էյ չէ, ինչ ըլլայ ըլլայ, հէլէ ա-
տիկայ հիչ խեղքս չառներ վէսսէլամ:

— Ճանրմ, պարապ տեղը ինչ կը
հոգնիք, ան ըսածը աւել չէ, Այֆէլ
անունով խուլէ մըն է որ չէ թէ 300
արշըն, 300 մէթրօ է քի, 400 արշը
նէն աւելի կընէ, հասկըցա՞ք հիմայ:

Արդեօք ո՞րչափ ատեն այս տեսակ
խօսակցութիւններ մօրիկ պիտի ընենք:

ՀԱՐՓԵՆՏԱԶԼԱՐԱ

ԿԻՒՋԷԼ ՊԻՐ ԻՊՐԷԹ

16 եաշընտա կայէթ կի: զէլ քէօյլիւ
պիր գըզ, էշէկինի էօնի. նէ պրազ մըչ
օլտուղու հալտէ քէօյլենտէն իրի սա-
աթ մէսաֆէ ուզագ տա պուլունան
չիֆթիլիկինտէն կէճ վագրթ սիւրաթ
լէ քէօյլենտէ տէօսմէքաէ իքէն, եօլուն
օրթասընտա պիր տէլիդ անլիւս բասթ
կէլիր:

Տէլիգանլը գըզըն վէֆգէլատ էկիւ-
ղէլիեիսէ հայրան օլուպ, տէլի գան-
լարը հէք պիլի պիրիսէ գարըշարագ

գաֆասընա գատար չըգարլար իսէտէ,
քէնտիսի հարֆէնտալըգտա հայլիճէ
քէսպի մէհարէթ իթմիչ պուլունտու-
ղունտան, տէր հալ քէնտինի թօրա-
եըպ, գըզալ խիթապէն:

— Մատմազէլ, ավֆ իտէրսինիդ,
հա՞նկը քէօյլենտինիդ:

— Ֆ. . . քէօեիւնտէն:

— Նա՛, էօյլէ՛ մի, թէհաթիւպ իթ-
մէմ, զիրա սիղին կիպի, մէլէրլէրի տա-
խի պաեըլտաճագ տէրէճէտէ վէֆգէ-
լատէ կիւզէլ գըզ, անճագ օ քէօյտէն
չըգապիլիլ:

— Միւսիւ . . . :

— Սէօղիւմէ իթիգատ իտին, մատ-
մազէլ, զիրա պէնիմտէ օրտա էօթէնի
խամինտէ պիր գըզգարտաշըմ վար քի,
սիղին գատար տէտիլ իսէտէ, նիհա-
եէթ կիւզէլ տիր, աճապա թանըր-
մըսընըզ:

— Մաշալլահ, պիղիմ էվէ եագըն
օթուրուրար:

— Ահ մատմազէլ, պիլսէնիդ գըզ
գարտաշըմը նէ գատար սէվէրիմ,
հաֆթատա պիր օլսուն կէօրիւպտէ
էօրիւպ սէվմէսէմ, չըլտըրաճաղըմ կէ-
լիր, չիմտի իսէ, ուֆագ պիր եօլճու-
լուգ սէպէպինտէն պիր այտան ան-
ճագ կէօրէպիլէճէեիմ:

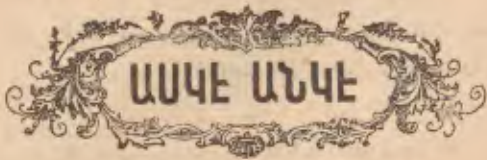
— Իսթէրսէնիդ թարաֆընըղտան
սէլամ կէօթիւրէեիմ:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին է-
կէր սիղէ վէրէճէեիմ պիր էմանէթիտէ
լութէն կէօթիւրմէեէ հիմմէթ իտէր-
սէնիդ, պէնի զիեատէսիլլէ պախթի-
եար իտէրսինիդ:

— Էյի ամա միւսիւ, էկէր աղրը
պիր շէյ իսէ միւմքինի եօգ տոր, զի-
րա կէօրիւեօրսընըզ ա, բէք ֆէնա
եօրկուն օլտուղում հալտէ, էշէեիմտէ
զիեատէ եիւքիւ տիր:

— Ուֆաճըգ պիր շէյ, մատմազէլ,
պիլզաթ սիղ քէնտինիդ կէօթիւրէպի-
լիրսինիդ . . . պիր շէֆթալի . . . :

— Ավֆ իտէրսինիդ միւսիւ, եօր-
կուն վէ տիղլէրիմ գաեիֆ օլտուղուն-
տան, էմանէթինիդի պէն գապուլ ի-
տէմէմ, լաքին էկէր իսթէրսէնիդ է-
շէկիմէ թէսիմ իտինիդ, էշէկ հէր նէ
գատար եիւքիւ իսէտէ, սիղին վէրէ-
ճէք էմանէթինիդի տախի կէօթիւրէ-
պիլիր:

Մատամ ինչ պէսէմէ .

—Գըզ, իշխիթտիմ քի էվէնէնէք իմիշսին էօյլէ՞ մի .

—Էվլէթ մատամ :

—Էօյլէ իսէ, ալ շու օն մէծիտի-
նէյիտէ մէսալիֆ էթ, լաբին էվէ-
նիրսէն գօճանը պիրկէօրէնէիմ :

Պիր վագըթ սօնրա, պէսէմէ գօ-
ճասընը մատամընա թագտիմ իտէր :

—Ա՛, գըզ, պու նէ՛ չիրքին գօճա
այմըշին :

—Նէ՛ երբաեղմ մատամ, 10 մէ-
ծիտիտէ վէրտին, օն մէծիտիտէլիք գօ-
ճա ալտըմ, պիրազ զիեատէ վէրէի-
տին, պէնտէ պիրազ զիեատէ կիւզէ-
լինի ալըր իտիմ :

* * *

Պէ գարտաշ, սէնտէ պէնիմ կիպի
պէօյլէ պէքեար գայտըն կիթտի, պիր
շէյ պէճէրիպտէ էվէնէ՛մէօրմընըն :

—Նէ՛ երբաեղմ չէօյլէ էվլի պարգ-
լը հիսապըմա կէլիր պիր շէյ րասթ
կէլմէօր քի :

—Ատամ սէնտէ, մէրամ տէ, պիր
էվլի, եարըմ էվլի գըզ գըթլըզը վար :

—Էյի ամա, պէն էօյլէ պիր էվլի
օլմասընը իսթէրիմ քի, ինէտէն իր-
լիեէ, սիւրիւրկէտէն ֆարաշա գատար
էշեասը թէքմիլ օլտուն :

—Էօյլէ իսէ սէն օնու էվ թէլլալ-
լարընա ըմարլամայընըն . պա՛գ, է-
կէր օնլար պուլուր, սահիպիտէ վէրի
իսէ, պօլլուգ էտիպ տէ սէնտէ ալ-
մամազլըգ էթմէնէսին հա՛ . . . :

* * *

Քա քուրուկ, ան չէ ամա աս ծան-
րը պօլոր նստեր էք, Առջի պսակին
հարսնիք չունիք :

—Ձգէ Աստուածդ սիրես, տէրտա
թաղէլէմիշ ընել մի տար :

—Ինչո՞ւ, ի՞նչ էղաւ քի :

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ, ույմիշ չեղաւ
վէսսէլամ :

—Էյ ինչո՞ւ հոգի, թամ պէրներ-
նուդ լօխման էր, չէնք շնորհք, եա-
լըշըլը, իրէք թէլի պէս տէլ խան
լը էր, ինչո՞ւ թէրմիշ ըրիք :

—Ձէ հոգի, մենք թէփմիշ չըրիք,
չիտակը ինք ճայմիշ էղաւ :

—Ինչո՞ւ, սէպէ՛պը ինչ էր :

—Այս քուրուք, թրախումային
տասը ոսկին բէշին ուզեց, մենք ալ
տուլինք, մէեէր իսէ երկու հատը քէ-
զապլը է եղեր. վա՛յ, սիզ պէնի չիմ-
տիտէն աւանակ եւրինէ գօ՛րօրսընըզ,
եարըն օ պիր կիւն նէ՛ երբմազսընըզ
ըսելով, ետ կեցաւ :

—Էյ պարէ տասը ոսկին ետ տը-
ւաւ :

—Նէ՛ կէզեր, կրօղիս պէս կերաւ :

* * *

Քա կիկ, ամառը էկաւ տէեի
մանղալը վերուցիր նէ աս հիեէթո՛վը
տեղը կը դնեն, չէ՛ն թեմիզցուններ :

—Ի՞նչ կըսես մարդ, ես հոգիս
տուեր կաղտուկ կապրիմ կոր, էրկան
պարակ խօս խօճաման մանղալը թէ-
միզցնելու վախիթ ունիմ :

—Ճանըմ, քեզի ո՛վ ըսաւ քի դուն
թէմիզցունես տէյի, հիմայ յուլթան
Պայաղիտ մախուս մանղալ թէմիզցը-
նողներ կան, անիկայ կըսեն, ես ալ կը
տանիմ թէմիզցընել կուտամ . ինչ է
նէ վաղն առտու կը տանիմ :

Երկու շաբաթ վերջը :

—Քա մարդ, ան չէ ամա, մեր
մանղալը տահա չը թէմիզցա՞ւ,

—Աճէլէ՛գ ինչ է կիկ, ճմեռուան
տահա չորս հինգ ամիս կայ, թախ
անատեն հէլպէթ աղւոր մը կը թէ-
մընայ :

Վ Ի Ճ Ա Կ Ի ԱՌՋԻ ԻՐԻԿՈՒՆԸ

Կիւն կէլտի կինէշ պաթտը

վագըթ կէլտի սահաթ չաթտը

եարըն վիճակ եօրթուսու

Սէչիլիւր գըզլար պախթը

—Վույ էրկու աչկրդ չը խազայ
կէնճ, իրիկուընով ո՛ւրկէ ալ միտքդ
ինկաւ :

—Ո՛ւրկէ միտքս պիտի իյնայ, վա-
ղը վիճակ է նէ :

—Սանքի ի՞նչ րսել կուզես, հիմայ
էլլանք վիճակ տնենք :

—Տնենք նէ ինչ կըլլայ . խօճաման
օր է, ինչո՞վ էլլենմիշ պիտի ըլլանք,
եօխսա Փրկիչ էրթալու միտք ունիս :

—Վայ կըլխուս, ինծի է՛մնացեր
Փրկիչ էրթալը, չէնք շնորհք թամ մը

պիլէ կացած չունիմ տէ .

—Էյ անանկ է նէ իրաւ, հայտէ
էլլանք վիճակ մը տնենք, աղջիկներն
ալ վաղը պերել կուտանք, հալայէնց
ալ խապար կընենք թօր կըլլանք աղ-
ւոր վիճակ մը կը հանենք :

—Քա ազէկ ամա ան թախըմ մը
եօլեր պաներ ունի, տըրած ատեննին
ալ թախըմ մը պաներ կըսեն քի ես
հիշ խապար չունիմ :

—Քա էս կիտեմ, պիթիւն կի-
տեմ . ինչո՞ւ պէտք . հայտէ դուն
համամ լէհէնիդ բեր ես ալ էրթամ
օխտը աեաղմայի ճուր ունիմ պերեմ :

—Օխտը աեաղմայի ճուր ալ պէտք
է . ինչ է նէ աղջիկ, հայտէ թափան
իշիէն սա համամ լէհէնին վար պեր
նայինք աս կէնճը ի՞նչ պիտի ըսէ :

—Իրաւ մարիկ, տաջի վիճակը ա-
ղէկ խելք ըրիք, իշտէ պան մըն է վա-
ղը աղւոր էլլենմիշ կըլլանք :

—Իշտէ օխտը ալաղմային ճուրը
պէրի :

—Իշթէ ես ալ լէհէնը պէրի, առ-
նայինք :

—Աղէկ ամա, խօվա մըն ալ ճուր
կուզեմ :

—Վույ կէնճ, կլօխիս կործ պա-
ցիր, հոգդ հատնի, էղած տեղը կա-
պէ էրթայ :

—Ձէ մեղայ, ըլլալէն ետքը պա-
րէ վարդապետ ըլլայ . հա՛, աֆէրիմ
աղջիկս, իշթէ ջուրն ալ բերաւ . հէլէ
սա լէհէնը օրթան տիր տէ, տուք ալ
սուսիկ բուսիկ մէյմէկ Հայր մեր ըսէք
. . . . :

—Վիճակ գապը նասպ էթտիմ

Սէնի պախթը լէհէնիմ

Եէտի ալաղմա սուեռու

Տէրունինէ տէօքէնիմ :

—Քա ինչեր ալ կըսես, քէմ հաս-
կցադ չես էղեր :

—Սուս ճանըմ, հիմայ լախըտըեի
սըրան չէ . . . հէլէ սա խօվաեօվ ճու-
րըն ալ ինծի տուէք նաեիմ :

—Առ ամա, օրթալընը ճուրը չը
պլլես :

—Ոու տօլտուրտում գապընա

Սուրբար պագըն տատընա

Վիճակըմ օրհնել էտին

Եէթիշին իմտատըմա

—Քա ժամ կընես ի՞նչ կընես . հո-

գըդ հատնի քի ատանկ էրկան պարակ ալ էօզէնմիշ կըլլաւ :

— Սուս էղիք ճանրմ, հիմայ թըլըսըմը պիտի աւրէք :

— Էյ հիմայ տահա պան մը կուգեն :

— Եա՛ . . . ասդին անդին, քէօշէ պուհախ մատնոց, իյնէլիք, ֆիթնէ, շիշէլի խարախ, կոտրած տանակի կոթ, բաւանմիշ էղած պանիկ տանակ պաներ ինչ կայ չկայ թօք ըրէք տէ պէրէք նայիմ :

— Հայտէ աղջիկ, սա տօլապին տակը անանկ պաներ պիտի ըլլայ, թօք ըրէ տէ պեր նայինք ինչ պիտի ընէ :

— Իշթէ, քեզի սէլէ մը սեֆախ թէֆէխ, կօգտէ :

— Կօգտէ ամա, սուս էղիկ տէ նստեցէք նայիմ . . . դուն ալ աղջիկ սանկ քուլս էկոտէ, սա սէլէին մէջինները մէկիկ մէկիկ ինծի տուր :

— Բէք աղէկ, . . . առ քեզի մանթար մը . . . էքսթրէյի շիշէ մը . . . պուռնուլի խութուերի խարախ մը . . . ճամբը էլած կէօզլիւկ մը . . . ճէզվէյի կօթ մը . . . դռնէնի ասէզի կօթ մը . . . ասա քիլիտի մը . . . քաղը ինկած մատնի մը . . . խօճաման քարֆիցա մը . . .

— Քա հէրիք լէհէնին մէջը պան նետէս, հիմայ թաշմիշ պիտի ըլլայ :

— Տուն մի՛ խառնուիր, տուր աղջիկս տուր :

— Մեր Լիւննիկին տօպաճը . . . մուլթախին ճամին բրթած ըրախտը . . . խօշախի թէք կօճակ մը . . . կոտրած քէրքէթին մը . . . տօլապին անցած տարի հանել տուած ակառն . . . թափուերի բուլ մը . . . օրթաէն կէս էղած սանտր մը . . .

— Էյ խայրի թամամ էղաւ . . . ամէնուն համար ալ տրի, հիմայ ինծի մնծկակ այնա մը պէրէք :

Վիճակը ամօրմ լէհէնէ

Պախթընա նասըլ կէլէ

Քէմ սէօզ վէ քէմ ահճէ

Վէրիլիք սահիպինէ

— Առ այնան ալ նայիմ, տահա պաշխա պան մըն ալ պիտի ուզես :

— Չէ խայրի . . . էղաւ լիմցաւ . . . վաղը աղւոր մը կը հանենք :

Այնա էօրթուի վիճակարը

Թէն սագլա սապահլարը

Նիյէթիմի գաղուէ էլլէ

Իս սուրբարըն սուրբարը

Մալէ — Այս վիճակը հինգշաբթի օր քաշուեցաւ թէ ոչ, չենք գիտեր, որովհետեւ մեր լրարբըրը այս մասին գեռ տեղեկութիւն մը բերած չէ, եթէ բերէ, պիտի հրատարակեմք :

ՆՇԱՆԱԻՐ ՀԱՅԱՔԱՄՈՅԻ

Ձգուշացէք այն մարդէն որ ամէն ինչ լաւ կը գտնէ, այն մարդէն որ ամէն ինչ յոռի կը գտնէ, այն մարդէն վերջապէս որ ամէն բանի անտարբեր է :

Լաւալէ

Մուսացութիւնն է ճշմարիտ պատանք մեռելոց :

Ժօմա Սա

Բարեկամք ունիք կը նմանին ծիծեռնակաց որք գարնան մէջ կուգան և ձմրան մէջ կը մեկնին :

Մարդը կը քայլէ դէպ ի գերեզման, իրեն հետ ընդ քարշ ածելով իւր պատրեալ յուսոց երկայն շղթայն :

Պօպէ

Ձօրութիւնը զանգակ մ'է որ կ'արգիլէ զանգակահարին լսել ուրիշ ձայն մը :

Պէտանձէ

Կարդացէ՛ք, բայց խորհեցէ՛ք . . . և մի կարդաք եթէ չէք ուզեր խորհիլ կարդալնէ գերջ :

Վլէ

Կեանքը կը նմանի ծովուն որոյ վերայ մահկանացուք կը նաւարկեն, բաղդին ձեռաց մէջ է զեկն : Մին կը սահի հանդարտաբար ալեաց վըրայէն, մինչդեռ այլ ոմն նաւարկեալ մ'է դժբաղդ : Բայց միակ նաւահանգիստ մը կը հաւաքէ զամէնն ալ . . . այդ իսկ գերեզմանն է :

Արդարութիւնն օրինաց հոգին է :

Կիլիբն

Ժողովրդեան մը կարծիքներն և բարքն կը նմանին գետոյն, կարելի է փոխել նորա ընթացքը բայց ոչ կասեցնել զնա :

Կիլիբն

Սրտի մէջ արդարութիւն ունենալու համար, պէտք է մտաց մէջ արդարութիւն ունենալ :

Միշտ երջանիկ և միշտ բարեկեցիկ մարդիկ, եթէ այսպիսիներ կան, ի ծնէ կոյրեր են մարդկութեան, ամէն տեսակ տառապանք և նեղութիւնք զմեզ իրապէս մարդ կ'ընեն :

Ռօտա

(Թարգմ.)

Մ. Գ. ՄՕՁԱՆ

ՉԵԾՄԷ ՄԵՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԵԹԻ

(214 խօսքի հիւսիսէն պատշաճ)

Ինչֆիք պէյ եալընը քիւրտ Ալի-նին սէրհօշլըը ճիհէթիլէ Ալիէրին Վէլի իլէ պիւրիքտէ իշթէթ իթտիբլէ-րինի ֆարք իտէմէտիլինէ տաեիր օլան սէօզլինիւ Ալի պին Հիւսէինի թէքլիպէ համլ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ քիւրտ Ալինին պու սէօզլինստէն թէք-զիպ չըգմազ, պէլքի տօլալըսըլա թաստիգ չըգար, զիրա, մատամ քի Վէլի չափուշ միւթթէհիմ Ալինին սէօզլինի թաստիգ վէ թէյեիտ իլէմիշ տիր, վէ քիւրտ Ալիտէ օլ կիճէ Վէլի իլէ պէրապէր կալաթա մէլիանէլէ-րինտէ իշթէթ իթտիլինի սէօլէմիշ տիր : Եէքտիկէրինէ գըսմէն իրթիպալ-թը օլան իքի իֆատէնին ատէմի միւ-քէմմէլի, էլպէթթէ միւքէմմէլէրի չա-յի օլաճաղընտան, քիւրտ Ալինին ի-ֆատէսինտէ Վէլինին շէհատէթինի թագվիլէ վէ շու հօլտէ հէր իքիսի-նին շէհատէթիլէրի միւթթէհիմ Ալի պին Հիւսէինին իֆատէսինի թաստիգ ի-տէր :

Իւշինճի տէլիլիմիզ . . . Ալի պին հա-ճի Հիւսէինին, Ալի Հիւսէին պին իլէ մուարէֆէսի օլմատըղընը սէօլլէտիլի հալտէ մուարէֆէլէրի օլուղընուն մուհազգազ պուլունմասը տըր քի Ալի պին հաճի Հիւսէին Ալի պին Հիւ-սէին իլէ մուարէֆէսի օլմատըղընը թահգիգաթը իպթիտաիլիլէ վէ իս-թինթագըլլէտէ սէօլլէմիշ իքէն հու-գուրը մահքէմէտէ մուարէֆէլէրինի թաստիգ իլլէմիշ վէ վէքիլ Բէֆիգ պէ-յին պուլնա տաիր պիր միւտաֆաաը վուգու պուլմամը տըր :

Տէօրտիւնճի տէլիլիմիզ . Ալի պին հաճի Հիւսէինին քէնտիսին պէրապէր Կալաթա մէյհանէլէրինտէ իշրէթ իթ- տիլինի վէ քարաղօլըն էօնիւնտէն կէ- չէրքէն նաղարա աթարղընը վէ օն- տան սօնրա պու վագաա վուգու պուլ- տուղունու Ալի պին Հիւսէինին պէյան ու թէղքիար վէ Ալի պին հաճի Հիւ- սէինին քէնտիսի օ կիճէ իշրէթ իթմէ- տիլի իֆատէսինտէ ըսրար իթմիշ օլմա- ոը տըր քի Ալի պին հաճի Հիւսէինին տէրտէսթի էսնատէ հալը սիւքիւրտէ պուլունտուղու վէ պու Ալիլէրին օ կի- ճէ նաղարա աթուպ կէչէնլէր միւշա- պէհէթը թամմէլէրի օլտուղու շէհա- տէթ իլէ սապիթ օլմուշ վէ Ալի պին հաճի Հիւսէինին պու պապտէքի քիզ- պի վէ Ալի պին Հիւսէինէ ըէֆագաթը մէյտանա չըգմը տըր :

Բէֆիք պէյ պունա միւթէալլիք շէհատաթըտա պիլ իլթիզամ մուայեհ- նէ վուգու պուլմամը օլմասը սէրէշ- թէսիլլէ ըտտ իթմէք ֆիքրինտէ պու- լունուեօր իսէտէ շահիտլէրին սուրէ- թը մախսուսէտէ աղըզ գօզլամագսը- զըն անլատըզլարընը պէյան իթտիք- լէրի հալտէ շէհատէթլէրի պիլ իլթի- զամ մուայեհէնէյէ միւսթէնիտ օլաճագ շէհատէթտէն միւթէպէր իտուկի մէր- թէպէի պէտահէթտէ տիր :

Պէշինճի տէլիլ միզ . Ալի պին հա- ճի Հիւսէինին միւթէվէֆա Նուրի է- ֆէնտի թարաֆընտան թէշիսի օլուն- տուղու շուհուտը միւթէատտիտէին ինպարաթ վէ շահատէթի իլէ միւս- պիլթ պուլունմուշ տըր :

Պու տէլիլէ գարշը Բէֆիք պէյ Նուրի էֆէնտիլին խայլի գան զայ ի- տէրէք , քէնտիսինէ զաաֆը քիւլլի կէլտիլի պիր զէմանտէ սանա ճարի- հինի կէօսթէրէճէյիզ պագ տէնիլիսճէ, անա շիտտէթը լիսան իսթիմալ իթմէ- սի գարուրի օլտուղունու պէյան իլլէ- միշ տիր . ֆագաթ Ալի պին հաճի հիւսէինին Նուրի էֆէնտիլլէ իրատէսին- տէ քիմէսնէ թարաֆընտան սանա ճա- ըրհինի կէօսթէրէճէյիզ տէյի պիր ի- ֆատէ վուգունա տաիր թահգիգաթ էվրագընտա պիր շէյ կէօրիլէմէմիշ օլտուղու կիպի իպլիտա Ալի պին հիւ- սէին կէօսթէրիլուպ օնտան սօնրա Ա- լի պին հաճի հիւսէին կէօսթէրիլմիշ վէ պունուն կէօսթէրիլտիլի վագրթ օղան Ալլահտան գօրգմազ սիզ պէնի

թանըրմըյըաընըզ պէնտէն նէ իսթէ- ըրտիլիզ տէյի Նուրի էֆէնտիլին իս- թիմալը լիսանը շիտտէթ իլլէմիշ իտու- կի ճիւմլէի թահգիգաթտան պուլուն- մուշ տըր :

Պէօյլէ մէճրուհ վէ մաղտուր վէ իւմիտ հայաթտան տէվը օլմուշ պիր առէմին թէրքի տաղտաղաի տիւննա իտէճէյի վէ քէնտիսինէ իմալը խայրի- յէտէն պաշգա ըէֆագաթ իտէճէք պիր շէյ օլմատըզր տիւշիւնիւպ քէաֆ- ֆէի մուգասիտտէն թախիլլէի զիհն իթմիշ օլաճալը պիր զէմանտա ճարի- հինի կէօրիւպ թէշիսի իթմէտիքճէ պէյան իլէ իւզէրինէ պէօյիւք պիր վէ- պալ ալմագ իսթմէյէճէյի ումուրը պէտիհիյէտէն տիր :

Պինաէն ալէյհ Նուրի էֆէնտի Ալի պին հաճի Հիւսէինի թէշիսի իթմէսէ իտի ճարիհի օլտուղունու սէօյլէմէ- մէք իզթիզա իտէր իտի . հալ պու քի Նուրի էֆէնտի պէյան իթտիլիմիզ ճա- ըրհի քիմէսնէ թարաֆընտան էօյլէ պիր թէֆհիմ վուգու պուլմագսըզըն թէշիսի իտէրէք քէնտիսինէ պիր թա- գըմ սէրշինիլլէրտէ տախի պուլուն- մուշ վէախիրէն հուզգար թարաֆընտան էյի պագընըզ տըգգաթ իտիլիզ պա- զիրը հագ ճան պագմաեընըզ կիպի թէրէտտիւտէ տիւշիւրէճէք պաղը ի- ֆատաթ վէ Ալի պին հաճի Հիւսէինի թարաֆընտան թալէպը մէրհամէթ եօ- լունտա սարֆ օլունան մուգալաթ Նու- ըր էֆէնտիլի պիր տէրէճէյէ գատար թէրէտտիւտէ տիւշիւրմիւշ իտէտէ, եի- նէ պէնզէթմէտէն քէնտիլին ալամամըշ տըր :

Ալթընճը տէլիլիմիզ , պիրիսի սի- ւսրի տիկէրի բիյատէ օլարագ եօլլա- ընա կիթմէքտէ օլան իքի շախս իւ- զէրինէ պիր շախսըն հիւճու մ իլէ հէր իքիսինի ճէրհէ միւզթէտիր օլաճա- յաճաղընըն բիւթպէի պէտահէթտէ պուլունմասընա վէ Նուրի էֆէնտիլին սուրէթը իֆատէսիլլէ թահգիգաթը սալիլլէյէ նաղարէն շու ֆիլիլին իքի քիշի թարաֆընտան վուգուի գահիր օլտուղու հալտէ Ալի պին Հիւսէինին ասըլ ըէֆիգիլինի քէթմ իլէ պու Ալի պին հաճի Հիւսէինի մէյտանա գօյ- մասընա պիր սէպէպը մագուլ օլմա- մասը տըր : Կէրշի Բէֆիք պէյ պու- Նու իլ զարագա համթմէք իսթիլոր ի- սէտէ պէյան էյլէտիլի էսպապ պէօյլէ պիր ճէրհ վէ գաթլ ճիւրմինի ազլ իթտիլէճէք շէյլէրտէն օլմատըզը կիպի

Ալի պին Հիւսէինին ըէֆիլիզի պունճա տէլաիլ իլէ մէյտանա գօնուլան Ալի պին հաճի Հիւսէին տէյիլ իտէ , քիմ օլմագ իհթիմալի տախի կէօսթէրիլլէ- մէմիշ տիր : Եէտիսնճի տէլիլիմիզ . Ալի պին հաճի Հիւսէինին Ալի պին հիւսէ- ին հագգընտա եալանճը շահիտ թէ- տարիքիլլէ գըյամ իթմէսի տիր քի , պուտա շէհատաթ իլէ սապիթ վէ պու պապտէքի շահիտլէր հագլարընա իս- գաթը շէհատէթէ մուճիպը միւտա- ֆաա վուգու պուլմատըզը պէտիհի տիր :

Մագաթէ էւր

Ո. Զ. Դ

Հաւատք , Յոյս , Բէր տնուն բա- րոյալից թատրերգու թիւնը կաղմեալ կը վաճառի ամեն Հայ դրամաճառաց քով , գինն է 3 դահեկան :

ԹԱՅԹԱՊԻԹԻ ԻԼԱՃՆ

Թահթա գուրուլարը պուլունան ա- րալըքլարա իշպու իլաճտան սիւրիւլ- տիկիւնտէ , պուլունան թէքմիլ թահ- թա գուրուլարը քէամիլլէն մաշվ օլուր : Սաթըլըր Պահշէ դարըսնտա ֆիւ- չիւքեան պիրատէրլէրին էճգախանէ- սինտէ , Պէօյիւքտէրէտէ վէ Սարըեար էճգախանէլէրինտէ , գուլթուսը 5 զրշ :

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

ՊԱՐՏԵԶ ՀՈԳԵՒՈՐ

ԲԱԶՄԱՊԱՅԿԵՐ

(Պէրպէրեան Տպագր .)

Ընտիր թղթի վրայ , մաքուր տպագրու թեամբ , լաթա- կազմ , կը վաճառուի

Երկու { 2 } զրուշ

Կը գտնուի Պէրպէրեան Տպարան , Կ. Պ. Էսքի Զապ- թիէ ճատտէսի , թիւ 61 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառ թօնի վրայաի մէն լէզուաւ կը պատրաստուին ի գին 100 հատը 10 դհեկ պէտը ունեցողները պէտը է չիմեն Գ. Պաղտատլէան տը- պարան Յակոբեան խան :

Թիւ 13 Կ. Պոլլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդեր — Մ. ՄԱՄՈՒՐԱՆ

Հանդիսի տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտրուով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտորտելէ յետոյ չունեն իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետև, որով մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դատաւորաց, սոյն Ընթերցարանն, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանդիսի տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրաւթանաւքով: Գրին է 2 զրջ. Շատ քննողներու գործը հացուցիչ զեւջը և լինի:

ՅՈԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԷՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիւքիմիզի. միմուն զըլմագ, էսիլտէն պէրո. մէսլէքիմիզ օլտուրու ամ. մէնի. մալիմիւ տիր: Պու տէֆա իվրօքաւ ինն էն մէշտուր. Փալիգալարընտան ճէլլ խտէրէք, ամբըլիյէմիզի տնալթմըշ օլտուրու մուղտան, միւրաճաւթ իտէճէք միւշթերիւքի հէր հալտլ մէմուն զալաճաղա-

տըր: Գաբաը հովատս պիլէ ըն չէլիլի: Զօճուգլար վէ չօգ տուրմաղա ի էհամ. միւլիւ օլմալտուր իչին, էն սն իւսիլտէ (էնթմա թանէ) եանի միւշթերիլի եօրմաղարըն իէսիմէր չէլիլիլի: Պուտան մաատա Փօթօկրաֆ իչին է. մէշտուր. Փալիգալարտան հէր ճինս մաքինա վ: լէվաղիմթ վէ էճգա կէթիթիթիլիլալ, է վէն Փիլթիլէ տիլլուր:

Միւրաճաւթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրա վէրիլուլ, մէրաղլուր իչին 180 զրուշալ տաւար մաքինալար Փիլթիլթ օլտուրու:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. Զ Ա Մ Ի

Այս նշանաւոր ատամնաբոյժն, որ տակէ տաւջ Կոմիտքի Պօլոյ կոյմի, Ք/ւ. չիւքեան զեղարանին վրայ իւր արհեստը ի գործ դնելով մեծ համբաւ և յաջողակութիւն ստաց ծէր, տեղի ունեցած հրդեհին պատճառաւ իւր դործատունը փոխադրած է այժմ Բերա, մեծ փողոց, Պամարշէի կից թիւ 1 տանը, ուր ըստ առաջնոյն պատրաստ է իրեն գիւմուշ յաճախորդներն դարձանել ու գործողներ ըստ ամենայնի:

Յաճախորդաց հանգստութեան համար մասնաւոր սենեակներ կառուարած և արհեստին վերաբերեալ նոր գործիքներ յատկապէս բերել տալով, իւր դործատունը նախկինէն աւելի ճոխ և կատարելագործեալ դիրքի մը վերածած է:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵԻԻՔՍԷՔ ԳԱՆՇՐՐԸՄՏԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐՇԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւլիք ատամ իչին, թագրմ էւլիլի 2աքէթ բանթալօն, ելլէք 180 զրջ

2էշտուր իւնթըլիտէ տանթրաճըլլ թագրմ 120 զրջ

Իրէք վէ հունտան չէթիլ վէ պիլիլի կի. 4էլ թագրմ 170 զրջ

Կիւլիլի վէ թիւթիւն ընկիւնտէ սիւս. լի վէ չէթիլ իւն պիլիլի կիւլէլ թագրմ 200 զրջ

Ֆէվկէլատէ սիւսիւ չուպուգլու վէ չէ. թիլ իւն պիլիլի զանթի կիւլէլ թագրմ 240 զրջ

Պիւլիք ատամ իչին սիւս. չուհու վէ հա Փասնէլտէն ասանալ ըլլէլ իւլէլ բարթիւսիւ 120 զրջ

Իչի իրէք, թէրգի պիլիլի, սիւս. ըլլէ կիւլէլ վէ բէք մօտա չուպուգլու բար. թիւսիւ 220 զրջ

Իչի իրէք, տէլէ թիւսիւ վէ հա թիւս. թիւս վէ հալտա լէթթիլլ ընկիւնտէ զանթի սիւսիւ պիլիլի չուհաւտան բար. թիւսիւ 220 զրջ

Սիւս. Փասնէլ ընկիւնտէ զօթիլիլի ի. լէ զանթի կիւլէլ չուպուգլու բանթալօն 240 զրջ

Պիւլիք չուս. թիւս, սիւս. վէ հա զանթի լէլիլտէ Փասնէլ, չէթիլլէ պիլիլի կիւլ 200 զրջ

Իրէք ելլէլ պիլիլի վէ սիւսիւ 50 զրջ

Պիւլիք ատամ իչին, չուպուգլու զաղ. մի տէն ըլլէլ ընդալ բանթալօն 50 զրջ

Տիւլ ջուսիւտան չուպուգլու բանթալօն զանթի պիլիլի վէ կիւլէլ 90 զրջ